

d ů v o d ů :

Žalovaný vytkl ve svých dopisech z 10. října a 16. prosince 1930 vady dodaného zboží a uplatnil v nich výslovně nárok na snížení úplaty. Po provedení znaleckého posudku přednesl při roku dne 3. dubna 1933, že uplatňuje nárok na zrušení smlouvy co do pozastaveného zboží, mimo to ještě z opatrnosti nárok na zmenšení kupní ceny a namítl započtení jisté částky (náhradu škody, rozdíl mezi cenou dodaného zboží a normálního, které musil použít místo dodaného, skladné, rozdíl mezi cenou dodaného zboží v době dodání a nynější). Tyto nároky by vyplývaly ze zrušení smlouvy, nelze však o nich říci, že je žalovaná strana uplatňuje jako snížení kupní ceny. Podmínky nároku na zrušení smlouvy pro vadu plnění a nárok na snížení úplaty jsou v podstatě jiné; v prvním případě jde o vady, které činí dílo nepotřebným nebo odporují výslovně podmínce a nejsou odstranitelné, v druhém případě o vady vedlejší neb odstranitelné. Jestliže žalovaný přijal zboží zaslané jako splnění objednávky, jestliže spotřeboval nejen zboží, které považoval za bezvadné, nýbrž i část zboží, kterému vytýkal i vady, právem mu odepřel odvolací soud nárok na zrušení smlouvy, když žalovaný nabyv vědomosti o vadách, spotřeboval část zaslaného zboží, aniž uvedl, že byl k tomu donucen zvláštními okolnostmi, neb učinil tak v zájmu prodatelově. Co uvádí dovolatel o dělitelnosti zboží, nemění nic na věci, neboť bylo zjištěno, že ani jeden balík zaslaného papíru, který byl objednán a dodán jako zboží partiové, nezůstal úplný, z každého vzata žalovaným část papíru a spotřebována. K takové dispozici pozastaveným zbožím nebyl žalovaný oprávněn, chtěl-li si zachovati nárok na zrušení smlouvy (srov. rozh. 2467, 4103, 10484 sb. n. s.), tím se naopak sám o tento nárok připravil. Šlo by pak o druhý nárok na zmenšení úplaty. Poněvadž žalovaný uplatnil nárok ze správy, není správný názor, že dovolávání se nároku při jednání dne 3. dubna 1933 se stalo opožděně, neboť žalovaný zachoval si oznámením právo uplatnit tuto lhůtu námitkou (§ 933 odst. 2 obč. zák.). Avšak žalovaný nárok na snížení úplaty nijak skutkově nepodložil a neuvedl ani, jakou slevu na kupní ceně žádá jako přiměřenou a proč. Pohledávky jím k započtení namítnuté nelze považovati za přiměřené snížení úplaty, což by znamenalo snížení o částku, která vychází z poměru ceny za zboží bezvadné k ceně za zboží vadné. Mimo to žalovaný nenapadl zjištění prvního soudu, že cena zboží dodaného jemu žalobkyní byla průměrná cena odpovídající skutečné ceně zboží v té době. Z tohoto svého opomenutí nemůže odvozovati výtku, že odvolací soud, která byl vázán tímto zjištěním (§ 498 c. ř. s.), schválil jednání žalující strany odporující zásadně solidnosti v obchodu, nýbrž musí následky tohoto opomenutí přičísti jen sobě.

Čís. 14827.

Kovář jest povinen upozorniti osoby, jež se zdržují v kovárně, na nebezpečí úrazu z odlétajících štěpinek železa při práci, třebas bezpečnostní předpisy živnostenského práva nemají o tom zvláštního ustanovení.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1935, Rv II 44/34.)

Nezletilý žalobce byl poslán svým poručníkem do kovárny k žalovanému, by dal nabrousiti sekeru. Při broušení jejím odlétl od kovadliny úlomek kovu a poranil opodál stojícího žalobce tak, že přišel o oko. Prvý soud neuznal žalobní nárok důvodem po právu, odvolací soud třemi čtvrtinami.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ve sporu jde jen o otázku zavinění, tedy o právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Po této stránce může se jednati jen o opomenutí. Opomenutí jest bezprávným tehdy, je-li podle zákona povinnost k pozitivnímu jednání. Není však třeba, aby tuto povinnost ukládal zvláštní zákonný předpis nebo zvláštní nařízení úřadu v konkrétním případě, stačí, jest-li taková povinnost uložena zákonem všeobecným, vztahujícím se ke všem případům, na něž zákonodárce rozumně mohl pomýšleti. Takovou povinnost jest odvozovati ze všeobecného zákazu §§ 335, 431 tr. zák., totiž povinnost, aby se každý rozumný člověk choval tak, aby z jeho jednání nebo opomenutí nevzešlo předvídatelné nebezpečí. Zásada ta dochází výrazu v § 1297 obč. zák., zvýšená míra této povinnosti vyslovena pak jest v § 1299 obč. zák. Použije-li se této zásady v souzeném případě, nelze přiznati dovolání žádné strany oprávnění. Nelze uznati, že bezpečnostní předpisy živnostenského práva pamatují na každý případ potřebných ochranných opatření, což není vůbec možné. Avšak kovář musí počítati s tím, že při jeho práci odletují štěpinky, to není příhoda neočekávaná, nýbrž zjev zcela obvyklý, jak správně usuzuje odvolací soud. Jest proto povinností, aby upozornil osoby, které nepatříce k zaměstnaným, se zdržují v kovárně v takové blízkosti u něho, že štěpinky je mohou zasáhnouti a zraniti na nechráněném místě těla, na toto nebezpečí, které není nic zcela nepředvídaného. Neukládá tedy odvolací soud žalovanému povinnosti téměř nemožné, usuzuje-li, že žalovaný nezachoval potřebné opatrnosti, že docela dal žalobci pokyn, aby zůstal státi v kovárně. V tom je zavinění žalovaného, které ho zavazuje k náhradě škody vzniklé žalobci. Ale jest správný i úsudek odvolacího soudu, že si ani žalobce nepočínal rozumně, postaviv se tváří ke kovadlině v kovárně. To byla neopatrnost, kterou by nebylo možné omluviti u žalobce, i když by se nehledělo k tomu, že je vyučený zámečnický, že tedy s nebezpečím při práci, o jakou šlo, počítati musil. Tu jest vedlejší, že neznal dobře úhel, ve kterém štěpinky u kováře při práci odletují. Měl se také sám chrániti proti možnosti, aby ho odletující štěpinka nezasáhla. Ostatně uvádí-li, že člověk zcela nezkušený by se byl snad obrátil zády ke kovadlině, doznává tím, že nezachoval ani nejmenší míru opatrnosti v tomto případě. Proto ani zavinění žalovaného nemůže ho zcela zprostiti spoluviny na škodě jemu vzniklé.

Čís. 14828.

K výkladu § 67 poj. zák.

Stanovily-li pojišťovací podmínky, že pojišťovací poměr se přenese na »nový silostroj«, jehož nabude pojistník do šesti měsíců po tom, co